

Коментари и предлози за подобрување на нацрт-законот за јавните набавки

Почитувани,

Во прилог ви доставуваме коментари и предлози за подобрување на нацрт-текстот на новиот Закон за јавни набавки, а во насока на создавање правна рамка која ќе овозможи ефикасно спроведување на постапките за јавни набавки и целисходно трошење на јавните пари.

Иако во нацрт-законот за јавните набавки понуден за јавни консултации на почетокот од февруари 2018 година се прифатени најголем дел од предложените решенија на ЦГК, сепак, во предложениот нацрт-закон се предвидени и решенија кои можат да го доведат до ризик користењето на јавните средства на транспарентен, економичен, ефикасен и ефективен начин. Оттука, целта на овој документ е да укаже на решенијата кои би требало да се подобрат во следната фаза од изработката на законското решение.

Клучни слабости во оваа смисла се:

- отсуство на надзор и контрола во сите фази од спроведувањето на јавните набавки, како и во реализацијата на договорите за јавни набавки;
- отсуство на гаранции за транспарентност и недискриминација на понудувачите при спроведување на набавките од мала вредност од 1.000 до 10.000 евра за стоки и услуги, односно од 5.000 до 20.000 евра за работи;
- задржување на постојната техника за спроведување на електронските аукции;
- неукинување на т.н. негативна референца, односно ставање на понудувачите на „црна листа“ со забрана за учество на сите јавни набавки во одреден период;
- неоведување на истражување на пазарот за утврдување на проценетата вредност на набавките пред донесување на годишниот план за јавни набавки;
- неоведување антикорупциски мерки и недорегулирање на спречувањето на судирот на интереси;
- неоведување обврска за договорните органи за следење и извесување за реализацијата на плановите за јавни набавки и на склучените договори за јавни набавки;

- невоведување обврска за поголема отчетност на институциите со задолжително објавување на серија известувања и документи на нивните интернет страници и
- непотребно финансиско обременување на институциите со задолжителното објавување на огласите и во Службен весник покрај на Електронскиот систем за јавни набавки.

Овие и други слабости констатирани при анализата на предложениот нацрт-закон, заедно со предлози за подобрување подетално се елаборирани во продолжение на овој документ во насока на изработка на поквалитено законско решение.

Анализа на клучните слабости во предложениот нацрт-закон и препораки за нивно надминување

:: Отсуство на надзор и контрола во сите фази од спроведувањето на јавните набавки, како и во реализацијата на договорите за јавни набавки. Предметот на контролата предвидена со нацрт-законот (проверка на огласите и на тендерските документации) не кореспондира со основите за коишто може да се изрече глоба поради прекршување на Законот (од изработка на планот до реализација на договорот).

Со предложениот нацрт-закон (Глава X) се воведува т.н. претходна контрола со која е предвидено Бирото за јавни набавки да ја проверува усогласеноста на дел од огласите и тендерските документации со законот, пред тие воопшто да бидат објавени. Се предлага предмет на задолжителна контрола да бидат огласите и тендерските документации на секој десетти оглас и на сите тендери над 500.000 евра за стоки и услуги и 2.000.000 за работи. Воедно, предвидено е ваква контрола да се спроведе и врз основа на проценка на ризици од страна на БЈН и на барање од друга јавна институција, невладина организација или бизнис-асоцијација.

Предложеното решение не предвидува надзор и контрола и во процесот на понатамошно спроведување на постапките, односно од прибирање на понудите до склучување на договорите, како и во текот на нивната реализација. На овој начин остануваат без контрола речиси сите фази во процесот на јавни набавки, односно контролата се фокусира само врз тендерската документација, како што беше и со претходното решение кога оваа функција ја извршуваше сега веќе укинатиот Совет за јавни набавки.

Натаму, законот предвидува прекршочни одредби за санкционирање и на институциите и на фирмите за непочитување на законот во сите фази на

постапката (глава XIX). Притоа останува нејасно кој ќе го следи спроведувањето на законот во сите тие фази за да ги констатира евентуалните прекршувања и да ги информира надлежните институции за да поведат постапка и да изречат санкција.

На пример, кој и кога ќе констатира дека договорниот орган неправилно ја проценил вредноста на набавката, го доделил договорот на фирма која требала да биде исклучена од евалуацијата, не донел одлука за избор или поништување во законски рок, не го склучил договорот во законски рок, итн.

Вака предложените решенија нема да придонесат кон намалување на корупцијата во јавните набавки и да овозможат законско и наменско трошење на средствата за јавни набавки во целост.

Препораки:

Да се прошират надзорот и контролата од страна на БЈН врз целиот процес на јавни набавки во насока на превенција и спречување на незаконско трошење на јавните пари, спроведување на постапките за јавни набавки во согласност со Законот за јавните набавки и реализација на јавните набавки во согласност со договорите.

БЈН да ги контролира тековните постапки за јавни набавки и реализацијата на договорите за јавни набавки врз основа на систем на анализа на ризикот, по сопствена иницијатива или по добивање информации; за констатираните неправилности да доставува решение за нивно отстранување и доколку договорниот орган не ги отстрани да се поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред надлежен орган и да го извести надлежното обвинителство доколку постои основано сомневање за постоење на кривично дело.

За констатираните системски проблеми Бирото за јавни набавки треба да доставува извештаи до Владата и истите јавно да ги објавува.

На овој начин, Законот за јавни набавки ќе се усогласи со членот 83 од Директивата за јавни набавки на ЕУ, која предвидува следење на примената на правилата за јавни набавки, потоа ќе се одговори на препораките од Европската унија изнесени во извештаите за земјата за потреба од преземање мерки за спречување на нередовностите и корупцијата во сите фази од јавните набавки, како и на сугестиите од UNODC (Канцеларија на Обединетите нации за дроги и криминал) за надзор и контрола во фазата на реализација на договорите во насока на проверка на усогласеноста на спроведувањето на договорот со условите и техничките спецификации според кои е склучен договорот.

Исто така, потребно да се разјасни улогата на новиот Национален совет за ИКТ (формиран на 30.01.2018 година со решение на Владата, Сл. весник бр.23/2018) и

да се синхронизира со самиот Закон за јавни набавки бидејќи во надлежностите на овој совет, меѓудругото, е предвидено да дава мислење на годишните планови за јавни набавки и на техничките спецификации на тендерските документации на институциите од јавниот сектор каде што предмет на набавката е ИКТ опрема и/или софтвер.

:: Не е прецизно регулиран начинот на функционирање на новововедениот електронски пазар на набавки од мала вредност и не се нудат гаранции за транспарентност и недискриминација на понудувачите на овој пазар.

За спроведување на набавките од мала вредност, односно од 1.000 до 10.000 евра за стоки и услуги и од 5.000 до 20.000 евра за работи, нацрт-законот предвидува институциите да објавуваат оглас за набавката или набавката да ја спроведат преку електронски пазар на набавки од мала вредност избирајќи најповолна понуда од најмалку три економски оператори кои имаат понудено свои производи или услуги на електронскиот пазар (член 55 од нацрт-законот).

Ваквата недореченост во нацрт-законот е проблематична од неколку причини. Прво, самиот факт што е оставена можност набавувачот да не објави оглас туку да избира од електронскиот пазар, значи намалена транспарентност. Второ, оставено е дискрециско право на одлучување на набавувачот да избере најмалку три фирми од сите оние што ги нудат тие производи и услуги, што потсетува на старото и напуштено решение за избор на најповолна понуда преку доставување на барање за прибирање понуда до најмалку три фирми и потоа избор на најповолна од нив. Трето, за набавките преку овој пазар не е предвидено ниту да се изработуваат тендерски документации и технички спецификации, па е крајно нејасно како ќе се избира најповолната понуда ако претходно не се знае што точно треба да се купи или изгради. Четврто, фирмите, токму во ваквата недокрај регулирана постапка, немаат ни право на жалба.

Ваквиот предлог е крајно проблематичен и ако се има предвид дека под превезот на „набавки од мала вредност“ всушност ќе потпаднат повеќе од половина од сите јавни набавки што се спроведуваат во земјава. Имено, иако пазарот на јавните набавки во земјава на годишно ниво достигнувал и до речиси една милијарда евра, сепак најголем дел од тие набавки се од помала вредност. Така, на пример, во 2016 година, според податоците од обемото истражување на ЦГК за транспарентноста, отчетноста и интегритетот на институциите во јавните набавки, произлегува дека 57% од 1823-те договори за јавни набавки на Владата, министерствата, владините секретаријати и Собранието се со вредност пониска од 10.000 евра. Кај општините, пак, овој процент е уште повисок и изнесува 64% од вкупно 4050 договори за јавни набавки во 2016 година.

Имајќи го ова предвид, не е јасно зошто токму за тендерите кои се од особена важност за микро и малите претпријатија се воведува нов модел чии ефекти и

последници се незивесни и можат да доведат до уште поголемо исклучување на овие фирми од пазарот на јавни набавки.

Препораки:

Потребно е целосно ревидирање на ова законско решение, односно на делот за воведување на електронски пазар за набавки од мала вредност при постоење на целосно разработен и функционален Електронски систем за јавни набавки.

Понуденото решение во нацрт-законот не е ни во духот на заложбите за поголема транспарентност во јавните набавки, за што некои мерки се веќе преземени во практиката, а дел се предвидени и во самиот нацрт-закон.

:: Задржување на постојната техника за спроведување на електронските аукции

Со нацрт-законот е прифатена препораката за укинување на задолжителноста на електронската аукција и на поднесувањето конечна цена, но не е предвидено воведување на нова техника за начинот на спроведување на аукциите (член 59 од нацрт-законот). Во делот на електронска аукција законот се задржува само на широката рамка дадена во директивата (чл. 35) со што индиректно продолжува примена на досегашната техника на е-аукција која резултираше со низа проблеми.

Ваквото решение доаѓа наспроти директните сугестии и од Бирото за јавни набавки и од Државниот завод за ревизија за промена на моделот на електронската аукција која со можноста да се одвива во неколку фази и цените да се намалуваат до нереално ниски нивоа со што се доведува во прашање квалитетот на набавките и рационалното и ефикасно трошење на јавните пари.

Нацрт-законот не упатува и на евентуални подзаконски документи со коишто ќе им се помогне на институциите барем во првата фаза од примената на новиот закон да ги утврдат предметите на набавка за кои е најсоодветно да се применува електронската аукција, а повикувајќи се на досегашните сознанија на БЈН за тоа каде аукцијата до сега давала најдобри резултати. Сето ова имајќи предвид дека предуслов за ефикасна електронска аукција не е само прецизно дефинираната техничка спецификација, туку и постоење на реална конкуренција во областа на предметот на набавка. Само во такви случаи може да дојде до остварување на две битни цели: избор на квалитетна понуда (понуда која ги задоволува минималните стандарди и потреби на договорните органи) и намалување на цената.

Препораки:

Да се воведи нова (или нови) техника на спроведување на е-аукциите, преку која ќе се надмине можноста за нереално спуштање на цените што подоцна генерира загуби и нови издатоци. Меѓу можните техники предложени од учесниците на јавните набавки се: утврдување лимит до којшто може да се врши намалувањето на цените или лимитирање на бројот и начинот на намалување на цените.

Бирото за јавни набавки да изработува и ажурира список со предмети на набавка за коишто електронската аукција дава најдобри резултати (предмети на набавка од хомогенизиран карактер за коишто техничката спецификација може прецизно да се состави и за кои на пазарот постои вистинска конкуренција).

:: Неукинување на т.н. негативна референца со која фирмите се ставаат на „црна листа“ со забрана за учество на сите јавни набавки во период до една година.

И покрај оценките на ЕУ дека станува збор за ригидно решение кое не е во согласност со судската практика на Европскиот суд на правдата, во нацрт-законот е задржано изрекувањето на т.н. негативна референца или креирањето своевидна 'црна листа' на економски оператори со забрана за учество на сите тендери во земјата за период до една години и тоа токму за оние основи коишто беа најспорни – повлекување на понудата, непотпишување на договор и необезбедување гаранција за квалитетно извршување на договорот (член 39 од нацрт-законот). Со ваквото решение не се надминуваат досегашните проблеми во примената на негативните референци: (1) правото секој од повеќе од 1.400 договорни органи да му забрани на секој економски оператор да учествува на јавните набавки во целата земја од шест месеци до една година; (2) спорните законски основи поради кои може да се изрече оваа забрана, а од кои најголемиот дел не се поврзани со она што во другите земји се смета за единствена легитимна основа за исклучување – незадоволително извршување на договорите за јавни набавки и (3) водењето јавна евиденција на фирмите кои се исклучени од набавките (т.н. црна листа).

Препорака:

Наместо 'негативна референца', воведување можност секој договорен орган да исклучи одреден економски оператор од учество на неговите идни постапки за одреден период поради незадоволително исполнување на претходни договори.

Овој предлог значи укинување на 'негативната референца' и овозможување договорните органи да изречат забрана за економските оператори само во случај на документирани значителни или последователни потфрлања во реализацијата на претходните договори. Забраната може да се однесува само за учество на тендерите на договорниот орган што ја изрекол забраната.

:: Не е воведена обврска за истражување на пазарот за утврдување на проценетата вредност на набавките пред донесување на годишниот план за јавни набавки.

Планирањето на набавките е меѓу најслабите фази од циклусот на набавки. Истражувањето на транспарентноста, отчетноста и интегритетот во јавните набавки на владините институции и Собранието покажа дека ниту една од нив во 2016 година нема развиена методологија или упатство за пресметување на проценетата вредност. Притоа, станува збор за институции кои би требало да располагаат со најголеми капацитети и оттука не може да се очекува состојбата кај останатите помали институции да биде подобра. Имајќи го ова предвид, нацрт-законот не нуди решение за еден ваков сериозен аспект од јавните набавки (член 25 од нацрт-законот).

Важноста на правилното утврдување на проценетата вредност приуизлечува оттаму што таа натаму се одразува врз целата постапка, особено ако се има предвид дека таа јавно се објавува и како таква претставува одреден репер за понудувачите. Нереално или неправилно утврдување на проценетата вредност резултира со поништување на постапката (кога проценетата вредност е пониска од реалните пазарни цени) или со склучување договори со цени повисоки од пазарните (кога проценетата вредност, која фирмите ја земаат како референтна, е повисока од пазарните).

Препорака:

Пред изработката на годишниот план за јавни набавки, проценетата вредност на секоја од предвидените набавки со кои треба да се задоволат вкупните потреби за тековната година задолжително да се утврдува по претходно истражување на пазарот, а врз основа на нацрт-спецификација за секоја планирана набавка. Во оваа, подготвителна фаза, договорниот орган треба да го истражи пазарот во насока на добивање на сознанија за пазарните цени и состојби, ценовната флукуација, пазарната конкуренција, потенцијалните понудувачи, структурата на пазарот и др. За спроведеното истражување на пазарот треба да се состави записник со податоци за методите на истражување, за сознанијата за формирање на цените и за аспектите кои би можеле да влијаат врз нив.

:: Не се воведени антикорупциски мерки и недорегулирање на спречувањето на судирот на интереси

Во нацрт-законот се задржани одредбите од досегашниот Закон за јавни набавки со што, за разлика од сите земји од регионот, не се поконкретно регулирани превенцијата и санкционирањето на судирот на интереси (член 103 од нацрт-законот). Одредбите за спречување на судирот на интереси во јавните набавки од

Законот за спречување на судирот на интереси на коишто упатува постојниот Закон за јавните набавки се премногу воопштени и недоволни да ги превенираат состојбите на судир на интереси кај јавните набавки и со тоа да спречат злоупотреба при склучување на договорите, а практиката покажа дека ваквите состојби не се следеле, ниту се превенирале или решавање.

Директивата на ЕУ за јавни набавки од 2014 година, во член 24, бара од земјите да преземат конкретни мерки за ефикасно спречување, откривање и отстранување на судирите на интереси при спроведување на постапките за јавни набавки, за да се избегне нарушувањето на конкуренцијата и да се обезбеди еднаквост на сите економски оператори. Притоа во Директивата конкретно се посочува концептот на судирот на интереси.

Во член 57 од Директивата, како причина за исклучување на економски оператор од учество во постапката за доделување на јавна набавка, покрај другото, се смета и кога судирот на интереси не може да биде ефикасно решен со други помалку наметливи мерки.

Препорака:

Во Законот за јавните набавки треба прецизно да се регулира превенција и санкционирање на судирот на интереси кај сите лица вклучени во јавните набавки, и тоа: одговорните лица кај договорните органи, членови на комисиите за јавни набавки, членови на Државната комисија за жалби по јавни набавки, ангажираните надворешни експерти, судиите на Управниот суд којшто одлучува по тужбите, но и кај лицата кои по основа на сопственичка структура биле поврзани или вработени кај економскиот оператор.

Судирот на интереси треба да ги опфати и роднините во права и странична линија до определено колено, роднините по сватовство, брачните и вонбрачните партнери без оглед дали бракот престанал, посвоители и посвоеници (или т.н. поврзани лица).

Изјавите за постоење или непостоење на судир на интереси јавно да се објавуваат на веб-страницата на договорните органи.

Лицата кај кои постои судир на интереси имаат обврска да бидат изземени од учество во кое било својство во постапката, а за тоа да бидат известени економските оператори.

Доколку се утврди постоење на судир на интереси кај економскиот оператор, неговата понуда ќе биде одбиена.

:: Не е предвидена обврска за договорните органи за следење и известување за реализацијата на плановите за јавни набавки и за известување за реализацијата на склучените договори за јавни набавки.

Во нацрт-законот (член 74) е предвидено договорните органи да изработуваат годишен план за јавни набавки, да го менуваат и дополнуваат во текот на годината, како и да го објавуваат на ЕСЈН. Но, она што недостига е обврска за следење на реализацијата на планот и јавно објавување на тие податоци. На тој начин се овозможува граѓаните да имаат директен увид во тоа што е реализирано од она што било планирано, како и во самите измени. Ова со цел набавките да одговараат што е можно повеќе на потребите на граѓаните и да се намалат коруптивни мотиви при планирање и реализација на набавките.

Инаклу, според истражувањето на транспарентноста, отчетноста и интегритетот на институциите во јавните набавки, просечниот процент на реализација на плановите за јавни набавки во 2016 година изнесувал 65%, а кај одредени институции исполнувањето на планот изнесува само 27%. Притоа, исполнувањето на плановите беше мерено според последниот изменет и дополнет план за јавни набавки на секоја од анализираните институции, со што уште повеќе се потенцира проблемот со нискиот степен на реализација на плановите. Од друга страна, измените и дополнувањата на плановите за јавни набавки во текот на годината, кај одредени институции на национално ниво, достигнуваат и до 88% од првобитно планираните набавки (www.integritet.mk).

Освен ова, истражувањето покажа и дека 67% од институциите немаат воспоставено внатрешен систем за следење на реализацијата на склучените договори за јавни набавки. Во 2016 година, ниту една владина институција и Собранието не објавиле на ЕСЈН ниту едно известување за реализиран договор за јавни набавки, иако истата година склучиле 1823 договори за јавни набавки, во вкупна вредност од 170 милиони евра.

Нацрт-законот за јавни набавки, не само што не нуди решение за надминување на ваквите состојби, туку и ја укинува можноста за институциите да објават известување за реализиран договор.

Препораки:

Да се воведат обврска за сите институции да ја следат реализацијата на плановите за јавни набавки, како и да објавуваат документ за реализацијата на планот (со преглед на планираните и реализираните набавки, проценетите вредности, вредностите на склучените договори и исплатените износи).

Во однос на склучените договори, да се воведат обврска за објавување на известување за реализиран договор, опција која веќе е вградена во Електронскиот систем за јавни набавки.

:: Невоведување обврска за поголема отчетност на институциите со задолжително објавување на серија известувања и документи на нивните интернет страници (член 23 и член 62 од нацрт-законот)

Испитувањето на јавното мислење спроведено од Центарот за граѓански комуникации во 2017 година а во кое учествуваа 400 граѓани и претставници на медиумите, невладините организации и на бизнис-секторот, од десет градови од земјата, покажа исклучително ниско ниво на информираност за начинот на којшто се трошат нивните пари. Дури 94% од испитаниците немаат информации за трошењето на парите преку јавните набавки кај институциите на национално ниво, а 90% се изјаснија дека немаат такви информации за јавните набавки на општините. Од друга страна, 92% од испитаниците изјавиле дека сакаат да имаат информации за трошењата преку јавни набавки.

Нацрт-законот ги проширува одредбите за задолжителна транспарентност на институциите во однос на претходното решение, но не предвидува обврска за објавување информации за јавните набавки на интернет-страниците на самите институции.

Оваа потреба произлегува оттаму што објавувањето важни информации за начинот на трошење на јавните пари само на ЕСЈН не овозможува поширока достапност и разбирање на тие информации од поширок круг граѓани. Порталот ЕСЈН е, пред сè, наменет за спроведување на јавните набавки, а не за широко информирање и запознавање на граѓаните со начинот на трошење на јавните пари. Ограничената транспарентност, исто така, отвора и широк простор за корупција.

Со достапноста на овие информации на начин и место на коишто граѓаните лесно ќе ги наоѓаат и ќе ги разбираат, ќе се зголемат транспарентноста и отчетноста на јавните институции за трошењето на јавните пари, степенот на информираност на граѓаните за начинот на трошење на јавните пари, интегритетот и довербата на институциите и ефикасноста во располагањето и управувањето со јавните средства.

Препорака:

Во насока на зголемување на транспарентноста во јавните набавки потребно е да се воведат законска обврска за задолжително објавување на следниве документи на веб-страниците на институциите: годишен план за јавни набавки со измените и дополнувањата; извештај за реализација на планот; огласите за јавни набавки; известувањата за склучените договори и склучените договори и нивните анекси и известување за реализиран договор.

На овој начин, институциите ќе ги приближат информациите за трошењето на парите преку јавните набавки до граѓаните и ќе ги овозможат набавките што е можно повеќе да одговарат на потребите на граѓаните (56% од испитаниците

сметаат дека трошењата целосно не одговараат на нивните потреби, 39% сметаат дека трошењата делумно не одговараат, а само 5% испитаници сметаат дека трошењата одговараат на нивните потреби).

:: Непотребно финансиско обременување на институциите со задолжителното објавување на огласите и во Службен весник покрај на Електронскиот систем за јавни набавки.

Со нацрт-законот (член 23) се предвидува задолжително објавување во Службен весник на огласите за сите тендери над 10.000 евра за набавка на стоки и услуги, односно над 20.000 за работи, што претставува дури и проширување на опфатот на тендери за кои постои ваква обврска. Досега, обврска за задолжително објавување на огласите во Службен весник имаше за тендерите над 20.000 за стоки и услуги и над 50.000 за работи.

Во услови кога секој оглас за јавна набавка мора да се обајави на ЕСЈН, истовремено со тендерската документација (за што се плаќа надомест и од страна на институциите и тоа за секој оглас, и од страна на фирмите во форма на годишна претплата), не е јасно зошто се предвидува објавување и во Службен весник кое е задоцнето и наметнува дополнителни трошоци.

Се проценува дека досегашното задолжително објавување во Службен весник, ги чини институциите најмалку половина милион евра годишно. со предложеното решение во нацрт-законот, може да се очекува дека овие трошоци ќе бидат уште поголеми.

Препораки:

Да се укине обврската за договорните органи за задолжително објавување на огласите за јавни набавки и во Службен весник, покрај во ЕСЈН.

Со оглед на задоцнетото и нелисходно објавување на огласите за јавни набавки во Службен весник, се остава впечаток дека оваа законска обврска постои само за да се обезбедат приходи за функционирање на Службен весник преку прелевање пари од други државни институции во ова државно јавно претпријатие.

Ако изземањето на оваа законска обврска (што е и единствено логично) го загрозува функционирањето на Службен весник, треба да се размисли за опцијата ова јавно претпријатие да управува со ЕСЈН, по примерот на Хрватска.

ВО РАМКА НА КРАЈ:

Воедно, се препорачува периодот што следува до изработката на предлогот на Законот за јавни набавки да се искористи за широки и јавни консултации со сите засегнати страни за да може да се објаснат и аргументираат предложените

решенија, како и да се изнесат и различни видувања и укажувања на можните ризици од примената на одредени предложени решенија.

Особено е потребно да се консултира бизнис-секторот во однос на подготвеноста на микро и малите претпријатија за учество во т.н. динамичен систем на набавки и во квалификацискиот систем.

Со ова ќе се избегне практиката од претходните неколку месеци кога во периодот од објавување на реформата во јавните набавки со донесување нов закон (ноември 2017 год.) сè до објавување на изработениот нацрт-закон не се спроведе јавна дебата во т.н. рана фаза на донесување на регулативата на која ќе се дискутираат концептите и главните решенија кои се планира да се применат. Исто така, не е познато дали граѓанскиот сектор беше вклучен во работната група за изработка на законот со чиј состав јавноста не беше запознаена.

Заради поголема прегледност на самиот закон, се препорачува да се воведат содржина на законот на почетокот, а заради приближување на законот кон пошироката јавност и кон поширок круг на потенцијални понудувачи, се препорачува поедноставување на јазикот и терминологијата употребени во нацрт-законот.

Доколку ви се потребни поделни информации или натамошни консултации, ве молиме да нè контактирате на бул. Кочо Рацин бр.26-1/2, 1000 Скопје или на тел. (02) 3213-513 и електронска пошта: center@ccc.org.mk.

Скопје, 25.02.2018 год.